

รายงานการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมายพระราชบัญญัติว่าด้วยการเข้าชื่อเสนอข้อบัญญัติท้องถิ่น

พ.ศ. ๒๕๕๒

ส่วนที่ ๑
ข้อมูลเบื้องต้น

๑. หน่วยงานผู้รับผิดชอบการประเมินผลสัมฤทธิ์ .....กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น .....
๒. หน่วยงานผู้บังคับใช้กฎหมาย .....กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น .....
๓. ผู้รักษาการตามกฎหมาย ..... รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย .....
๔. เหตุแห่งการประเมินผลสัมฤทธิ์ (ตอบได้มากกว่า ๑ ข้อ)
  - ครอบคลุมระยะเวลาที่กำหนด
  - ได้รับหนังสือร้องเรียนหรือข้อเสนอแนะจากผู้เกี่ยวข้องในเรื่อง (ระบุเรื่องที่ได้รับการร้องเรียนหรือมีข้อเสนอแนะ)
  - ได้รับข้อเสนอแนะจากคณะกรรมการพัฒนากฎหมายในเรื่อง (ระบุเรื่องที่ได้รับการเสนอแนะให้ประเมิน)
  - อื่น ๆ คือ
๕. วันที่มีเหตุแห่งการประเมินผลสัมฤทธิ์.....๓๐ มีนาคม ๒๕๖๔.....โดยประเมินผลที่เกิดจากการบังคับใช้กฎหมายตั้งแต่วันที่.....๒๗ ตุลาคม ๒๕๕๒.....ถึงวันที่..... ๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๓.....
๖. รายชื่อกฎหมายที่เป็นส่วนหนึ่งของการประเมินผลสัมฤทธิ์ในรายงานฉบับนี้.....
๗. รายชื่อกฎหมายที่ดำเนินการประเมินผลสัมฤทธิ์เป็นการเฉพาะ (ประเมินผลสัมฤทธิ์เป็นรายฉบับตามแบบรายงานการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎ).....

ส่วนที่ ๒

การวิเคราะห์ความจำเป็นและผลกระทบของกฎหมาย

๘. กฎหมายนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อแก้ไขปัญหาใด ...รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๕๐ ได้กำหนดสิทธิของประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งสามารถเข้าชื่อเพื่อให้สภาท้องถิ่นพิจารณาออกข้อบัญญัติที่ประชาชนเข้าชื่อกันเสนอต่อสภาท้องถิ่น อันเป็นกลไกสำคัญในการปกครองในระบอบประชาธิปไตย เพื่อให้ประชาชนได้ร่วมกำหนดทิศทางในการแก้ไขปัญหาในระดับพื้นที่ผ่านการเสนอกฎหมาย....
๙. มาตรการสำคัญที่ทำให้บรรลุวัตถุประสงค์ของกฎหมายนี้ คือ ...กำหนดให้ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจำนวนไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น มีสิทธิเข้าชื่อเพื่อให้สภาท้องถิ่นพิจารณาออกข้อบัญญัติท้องถิ่นได้....
๑๐. กฎหมายนี้มีบทบัญญัติกำหนดให้ประชาชนต้องกระทำการหรืองดเว้นกระทำการอย่างใดอย่างหนึ่งหรือไม่อย่างไร กำหนดให้ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจำนวนไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น มีสิทธิเข้าชื่อเพื่อให้สภาท้องถิ่นพิจารณาออกข้อบัญญัติท้องถิ่นได้
๑๑. กฎหมายนี้ยังมีความจำเป็นและสอดคล้องกับสภาพการณ์ พัฒนาการของเทคโนโลยี และวิถีชีวิตของประชาชนหรือไม่ เพียงใด .....ยังมีความจำเป็นแต่ไม่สอดคล้องกับสภาพการณ์ในปัจจุบันเนื่องจาก จำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในการเข้าชื่อเสนอข้อบัญญัติท้องถิ่นต้องใช้จำนวนไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของผู้มีสิทธิเลือกตั้งในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเข้าชื่อร้องขอต่อประธานสภาท้องถิ่นเพื่อดำเนินการให้สภาท้องถิ่นพิจารณาออกข้อบัญญัติ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในท้องถิ่นขนาดใหญ่เป็นไปได้ยากเนื่องจากต้องใช้จำนวนของผู้มีสิทธิเลือกตั้งเพื่อเข้าชื่อเสนอข้อบัญญัติท้องถิ่นเป็นจำนวนมาก .....

๑๒. ประโยชน์ที่ประชาชนได้รับจากการมีกฎหมายนี้ คือ ...ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการเสนอข้อบัญญัติท้องถิ่นซึ่งเป็นกฎหมายในการใช้บังคับในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของตน....

๑๓. กฎหมายนี้ก่อให้เกิดผลดังต่อไปนี้หรือไม่ อย่างไร (ให้พิจารณาตอบเฉพาะประเด็นสำคัญที่ตรงกับวัตถุประสงค์ของกฎหมาย โดยตอบทุกประเด็นก็ได้)

- เป็นอุปสรรคต่อการดำรงชีวิตหรือการประกอบอาชีพของประชาชน .....ไม่ใช่.....

- ลดความเหลื่อมล้ำและสร้างความเป็นธรรมในสังคม ....ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการเสนอข้อบัญญัติท้องถิ่นในท้องถิ่นของตนได้จึงเป็นการสร้างความเป็นธรรมให้แก่ประชาชนเพราะประชาชนสามารถริเริ่มในการเสนอกฎหมายได้

- เป็นอุปสรรคต่อการแข่งขันหรือการเพิ่มความสามารถในการแข่งขันของประเทศ .....ไม่ใช่.....

- เป็นการพัฒนากฎหมายให้สอดคล้องกับหลักสากลและพันธกรณีระหว่างประเทศ .....ไม่ใช่.....

- มีผลกระทบต่อเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อมหรือสุขภาพ หรือผลกระทบต่อที่สำคัญ .....ไม่ใช่.....

๑๔. มีสถิติการดำเนินคดีและการลงโทษตามกฎหมาย หรือสถิติการปฏิบัติตามและการบังคับการให้เป็นไปตามกฎหมายอย่างไร ....ตั้งแต่มีการบังคับใช้กฎหมาย ยังไม่ปรากฏว่ามีประชาชนเข้าชื่อกันเพื่อเสนอข้อบัญญัติท้องถิ่นได้จริง....

๑๕. มีปัญหาและอุปสรรคในการบังคับใช้กฎหมายนี้หรือไม่ อย่างไร

๑. จำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในการเข้าชื่อเสนอข้อบัญญัติท้องถิ่นที่ต้องใช้จำนวนไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของผู้มีสิทธิเลือกตั้งในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเข้าชื่อร้องขอต่อประธานสภาท้องถิ่นเพื่อดำเนินการให้สภาท้องถิ่นพิจารณาออกข้อบัญญัติ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในท้องถิ่นขนาดใหญ่เป็นไปได้ยากเนื่องจากต้องใช้จำนวนของผู้มีสิทธิเลือกตั้งเพื่อเข้าชื่อเสนอข้อบัญญัติท้องถิ่นเป็นจำนวนมาก

๒. ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่จะเริ่มกระบวนการจะต้องรับภาระในด้านต่าง ๆ มากมาย และไม่มีกลไกในการสนับสนุนที่จะทำให้การใช้สิทธิเป็นไปได้โดยง่าย และสะดวก เช่น การจัดเตรียมเอกสารต่าง ๆ การถ่ายสำเนาบัตรประชาชนแนบสำหรับพื้นที่ห่างไกล การมีหน่วยงานหรือองค์กรที่ทำหน้าที่ในการให้ข้อมูลชี้แจงตอบข้อซักถาม หรือ การช่วยจัดทำร่างข้อบัญญัติในเบื้องต้น

๓ การรวบรวมรายชื่อไม่เป็นการอำนวยความสะดวกให้กับประชาชน เช่น การจะต้องมีสำเนาบัตรประชาชน การกรอกเอกสารต่าง ๆ ในขณะที่ประชาชนที่อยู่ห่างไกลไม่สามารถที่จะดำเนินการให้เป็นไปตามที่กฎหมายกำหนดไว้

ส่วนที่ ๓

การตรวจสอบเนื้อหาของกฎหมาย

๑๖. กฎหมายนี้มีความสัมพันธ์หรือใกล้เคียงกับกฎหมายอื่นหรือไม่ อย่างไร ..พระราชบัญญัติการเข้าชื่อเสนอกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๖๔ กำหนดให้ประชาชนสามารถเข้าชื่อเสนอร่างกฎหมายหรือร่างรัฐธรรมนูญต่อสภาผู้แทนราษฎรหรือประธานรัฐสภาได้

๑๗. มีการฟ้องคดีต่อศาลรัฐธรรมนูญหรือศาลปกครอง หรือการร้องเรียนต่อผู้ตรวจการแผ่นดินหรือคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติเกี่ยวกับกฎหมายนี้กี่เรื่องและในประเด็นใด .....ไม่มี.....

๑๘. การใช้ระบบอนุญาต ระบบคณะกรรมการ ดุลพินิจของเจ้าหน้าที่ และโทษทางอาญาในกฎหมายนี้ (ถ้ามี) ยังมีความเหมาะสมอยู่หรือไม่ อย่างไร .....ไม่มี.....

ส่วนที่ ๔
ผลการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย

๑๙. การรับฟังความคิดเห็น

ได้รับฟังความคิดเห็นโดยถูกต้องตามข้อ ๕ และข้อ ๖ ของแนวทางการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมายแล้ว

ได้รับฟังความคิดเห็นโดยวิธีอื่นนอกจากผ่านระบบกลาง (หากมี โดยระบุทุกวิธี).....

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นได้เผยแพร่กฎหมายที่อยู่ในความรับผิดชอบ พร้อมข้อมูลประกอบการรับฟังความคิดเห็น เพื่อให้ผู้เกี่ยวข้องและประชาชนได้แสดงความคิดเห็นผ่านระบบกลางทางกฎหมาย (<https://www.law.go.th>) ระหว่างวันที่ ๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๔ ถึง ๑ ธันวาคม ๒๕๖๔ โดยมีผู้เข้าร่วมแสดงความคิดเห็นจำนวน ๑๕๖ คน สรุปผลได้ดังนี้

๑. พระราชบัญญัติว่าด้วยการเข้าชื่อเสนอข้อบัญญัติท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ สอดคล้องกับหลักการแห่งการปกครองตนเองตามเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่น ที่ต้องการให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการบริหารท้องถิ่นหรือไม่ มีผู้เห็นด้วย จำนวน ๑๔๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๙๑ และมีผู้ไม่เห็นด้วย จำนวน ๑๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๙ เนื่องจากการกำหนดขั้นตอนในการเสนอร่างข้อบัญญัติมีความซับซ้อนจนไม่อาจนำไปสู่การปฏิบัติได้

๒. เกณฑ์จำนวนผู้มีสิทธิเข้าชื่อเสนอข้อบัญญัติท้องถิ่นที่เหมาะสมและสอดคล้องกับการเสนอข้อบัญญัติท้องถิ่นหรือไม่ มีผู้เห็นด้วย จำนวน ๑๒๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๗๗ ผู้ไม่เห็นด้วย จำนวน ๓๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๓ เนื่องจากเกณฑ์ดังกล่าวกำหนดจำนวนผู้เข้าชื่อเสนอข้อบัญญัติสูงเกินไป ทำให้ประชาชนไม่สามารถเข้าชื่อเสนอข้อบัญญัติท้องถิ่นได้จริง

๓. กระบวนการเข้าชื่อเสนอข้อบัญญัติท้องถิ่น มีความสะดวกและตอบสนองความต้องการของประชาชนหรือไม่ มีผู้เห็นด้วย จำนวน ๑๒๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๗๙ และมีผู้ไม่เห็นด้วย จำนวน ๓๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๑ เนื่องจากการเสนอข้อบัญญัติท้องถิ่นเป็นเรื่องเฉพาะที่ต้องใช้ความรู้ความเข้าใจตามระเบียบกฎหมาย ประชาชนทั่วไปที่ต้องการเข้าชื่อเสนอข้อบัญญัติท้องถิ่น อาจมีความรู้ความเข้าใจยังไม่เพียงพอ ทำให้ไม่สามารถเริ่มเรื่องได้

๔. พระราชบัญญัติว่าด้วยการเข้าชื่อเสนอข้อบัญญัติท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ ควรมีการกำหนดโทษทางอาญาหรือไม่ มีผู้เห็นด้วย จำนวน ๑๐๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๖๔ และมีผู้ไม่เห็นด้วย จำนวน ๕๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๖ เนื่องจากการกำหนดโทษทางอาญาเป็นการจำกัดสิทธิของผู้มีแนวคิดเสนอร่างข้อบัญญัติ เพราะหากรายละเอียดเกี่ยวกับรายชื่อไม่ถูกต้องผู้ดำเนินการต้องรับผิดชอบ

๕. ควรมีการปรับปรุงแก้ไขพระราชบัญญัติว่าด้วยการเข้าชื่อเสนอข้อบัญญัติท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ เห็นควรปรับปรุง จำนวน ๑๔๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๙๐ และไม่เห็นควรปรับปรุง จำนวน ๑๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๐

๒๐. ได้รับรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมายของกฎหมายฉบับนี้ (ถ้ามี) มาประกอบการพิจารณาด้วยแล้วหรือไม่..... ไม่มี .....

๒๑. หน่วยงานได้

๒๑.๑ ออกกฎหรือดำเนินการอย่างหนึ่งอย่างใดตามที่กฎหมายบัญญัติไว้ เพื่อที่ประชาชนจะสามารถปฏิบัติตามกฎหมายหรือได้รับสิทธิประโยชน์จากกฎหมายหรือไม่ อย่างไร ..... ไม่มี .....

๒๑.๒ ดำเนินการอื่นเพื่อปฏิบัติตามและบังคับการให้เป็นไปตามกฎหมายหรือไม่ อย่างไร .... ไม่มี .....

๒๒. ผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย

๒๒.๑ กฎหมายนี้มีการบังคับใช้หรือไม่ อย่างไร ...ไม่สามารถบังคับใช้ได้จริง.....

๒๒.๒ หากมีการบังคับใช้ เกิดผลสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนดไว้หรือไม่ อย่างไร ....ไม่มี.....

๒๒.๓ ประชาชนมีภาระหรือรัฐมีต้นทุนที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติตามและบังคับการให้เป็นไปตามกฎหมายอย่างไร ...ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่จะเริ่มกระบวนการจะต้องรับภาระในด้านต่าง ๆ มากมาย และไม่มีกลไกในการสนับสนุนที่จะทำให้การใช้สิทธิเป็นไปได้โดยง่าย และสะดวก เช่น การจัดเตรียมเอกสารต่าง ๆ การถ่ายสำเนาบัตรประชาชนแบบสำหรับพื้นที่ห่างไกล การมีหน่วยงานหรือองค์กรที่ทำหน้าที่ในการให้ข้อมูลที่แจ่มชัดต่อข้อซักถาม หรือ การช่วยจัดทำร่างข้อบัญญัติในเบื้องต้น....

๒๒.๔ เกิดผลที่ไม่ได้คาดคิดหรือไม่พึงประสงค์หรือไม่ ..... ไม่มี .....

๒๓. กฎหมายนี้คุ้มค่าหรือได้สัดส่วนเมื่อเทียบประโยชน์ที่ได้รับกับภาระของประชาชนและทรัพยากรที่ใช้ในการบังคับการให้เป็นไปตามกฎหมายหรือไม่ อย่างไร ..... ไม่คุ้มค่า เพราะไม่สามารถบังคับใช้ได้จริง.....

๒๔. สมควรยกเลิก แก้ไข ปรับปรุงกฎหมายหรือกฎหรือไม่ อย่างไร ...สมควรปรับปรุงกฎหมาย เพื่อให้ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถเข้าข้อเสนอข้อบัญญัติท้องถิ่นได้สะดวกและมีความเหมาะสมยิ่งขึ้น.....

๒๕. สมควรดำเนินการอื่นเพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติตามและบังคับการให้เป็นไปตามกฎหมาย หรือมีข้อเสนออื่นหรือไม่ อย่างไร .....ไม่มี.....

ข้าพเจ้าขอรับรองว่าข้อมูลที่ปรากฏในรายงานนี้เป็นข้อมูลที่ได้รับการตรวจสอบและวิเคราะห์ให้อย่างถี่ถ้วนแล้ว

ลงชื่อ

(นายประยุทธ์ รัตนเสนีย์)

อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

กุมภาพันธ์ ๒๕๖๕

หน่วยงานผู้รับผิดชอบ กองกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ นายพนธกร จิงธนาเจริญ

โทร ๐๒ ๒๕๑ ๙๐๓๖

อีเมล dla0804_1@dla.go.th